

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2018. évi szeptember hó 25. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

ítéletet:

A másodfokú bíróság az emberölés büntette miatt **vádlott**ellen indult büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék 15.B.33/2018/6. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy a kiszabott szabadságvesztés tartamát 4 (négy) évre, a közügyektől eltiltást 4 (négy) évre enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a vádlottat 25.000 (huszonötezer) forint másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Indokolás

A Kaposvári Törvényszék fenti ítéletével vádlottbüntetőjogi felelősségét a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 160.§ (1) bekezdésében meghatározott emberölés büntetében állapította meg. Ezért 6 év szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben, míg a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napban határozta meg. Kötelezte a vádlottat a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság fenti ítélete ellen vádlottfelmentésért, míg védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért fellebbezett.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában, valamint a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján - a büntetés kiszabásánál irányadó körülmények kiegészítése mellett - az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

A védő a nyilvános ülésen jogorvoslati kérelmét módosítva elsősorban a vádlott felmentését, másodlagosan a cselekmény Btk. 166.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdése szerint minősülő segítségnyújtás elmulasztásának büntette szerinti minősítését, míg

harmadlagosan a büntetés enyhítését indítványozta.

A másodfokú bíróság a fellebbezésekkel megtámadott ítéletet a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590.§ (1) és (2) bekezdései alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül, vizsgálva az eljárási szabályok megtartását, az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmények minősítésére és a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét. Az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg, az teljes egészében felderített, hiánytalan, iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a büntetőeljárás törvény rendelkezéseinek megfelelően, a tényállás alapos és hiánytalan felderítéséhez szükséges körben folytatta le. Az ügy helyes ténybeli és jogi megítélésére szolgáló bizonyítékokat beszerezte, ezeket külön-külön, illetve együttesen is a logika szabályainak megfelelően értékelte, megfelelően számot adva ténymegállapításairól, valamint a vádlotti védekezés elvetésének okairól is. Indokolási kötelezettségét így megfelelően teljesítette.

A bizonyítékok mérlegelése körében kifejtett állásponttal egyetértve a másodfokú bíróság - a jogorvoslati kérelmek tartalmára figyelemmel - mindössze az alábbiak kiemelését tartotta szükségesnek.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tények mindenekelőtt a vádlott ténybeli beismerő vallomásán alapulnak. Annak ellenére azonban, hogy a vádlott mindvégig tagadta bűnösségét, nyilatkozatát az elsőfokú bíróság által megvizsgált bizonyítékok teljes egészében alátámasztották. Így helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság arra, hogy a sértett szomszédságában lakók tanúvallomásai mindenben alátámasztották a vádlott azon nyilatkozatát, miszerint rendszeresen járt az édesanyjához és az ellátását részben teljesítette. Ebből pedig helyesen következtetett arra is, hogy a vádlott mindvégig tisztában volt az édesanyja állapotával.

Ugyanakkor a helyszínen eljáró körzeti orvos, valamint az Országos Mentőszolgálat munkatársainak vallomásából az is vitán felül megállapítható volt, hogy a vádlott a sértettel szemben fennálló gondozási kötelezettségét a kórházba szállítását közvetlenül megelőző időszakban már nem teljesítette.

Helytállóan utalt e helyütt az elsőfokú bíróság az igazságügyi orvosszakértői véleményben foglaltakra is, amely alapján minden kétséget kizáróvá vált az, hogy a sértett halálához vezető okfolyamatot a vádlott annak ellenére nem szakította meg, hogy azt észlelte.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság törvényesen vetette el a vádlott bűnösségét tagadó védekezését, mely szerint az édesanyjáról megfelelően gondoskodott.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás ezért a Be. 591.§ (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

E tényállásból helyesen vont következtetést a vádlott büntetőjogi felelősségére. Következésképpen a felmentést célzó fellebbezések nem voltak megalapozottak.

A cselekmény minősítése is mindenben megfelel a büntető anyagi jogszabályok rendelkezéseinek.

Következetes a bírói gyakorlat abban, hogy az emberölés büntettét mulasztással követi el, aki a halálához vezető okfolyamatot elindító súlyos fokú betegségben szenvedő édesanyja ápolását oly mértékben elmulasztja, hogy a szervezetének kiszáradása és általános vérmérgezés következik be, amely a sértett halálát eredményezi (BH2009. 291.).

A védő indítványozta a vádlott cselekményének a Btk. 166.§ (3) bekezdése szerinti minősítését is. Ezzel a másodfokú bíróság nem értett egyet.

Szintén egységes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy amennyiben a terheltet a családjogi szabályok alapján az életveszélyes állapotban lévő sértett részére segítségnyújtási kötelezettség terheli, annak szándékos elmulasztása nem a segítségnyújtás elmulasztása büntetteként, hanem emberölés büntetteként értékelendő (EBH2010. 2115.).

A vádlott tisztában volt az édesanyja állapotával, nap mint nap látogatta, így észlelnie kellett, hogy a sértett nem iszik, nem vesz magához elegendő táplálékot. Ebből nyilvánvalóvá kellett válnia számára is, hogy ez a folyamat szükségszerűen a sértett halálához vezet. Különös jelentősége van ebből a szempontból annak, hogy a vádlott az édesanyján - elesése után - az állapota rohamos romlását észlelte, ennek ellenére nem tett semmit a folyamat megállítása, a halálos eredmény megelőzése érdekében, hanem abba belenyugodott.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:196.§ (2) bekezdés II. fordulata alapján tartási kötelezettsége áll fenn elsősorban nagykorú gyermeknek a rászoruló szülőjével szemben. E családjogi kapcsolat az, amely a vádlott segítségnyújtási, gondozási kötelezettségét megalapozza. A mulasztással elkövetett emberölés és a segítségnyújtás halált okozó elmulasztása tehát a mulasztás alapját képező kötelezettség szerint határolható el; emberölés büntette állapítandó meg, ha a családi kapcsolat miatt segítségnyújtásra kötelezett terhelt nem tesz semmit a halál elhárítása érdekében, és e mulasztás közrehat a halál bekövetkeztében (BH2009. 263.).

A vádlottnak tehát törvényen alapuló kötelezettsége lett volna, hogy megfelelően gondozza édesanyját, kellő mennyiségű és minőségű étellemmel ellássa, személyi higiéniájáról gondoskodjon. A kötelezettségének részét képezte volna, hogy betegség, sérülés esetén egészségügyi ellátásáról gondoskodjon, vagy ha önmaga erre nem képes, az egészségügyi, illetve a szociális ellátórendszer segítségét igényelje. A vádlott e kötelezettségének nem, illetve nem megfelelő mértékben tett eleget. Ez a mulasztás okozati összefüggésben áll a sértett halálával.

Ebből következően a cselekmény eltérő minősítése végett bejelentett jogorvoslati kérelem is alaptalan volt.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság helyesen tárta fel, ám azokat nem a tényleges súlyuknak megfelelően értékelte.

Az ügyészség indítványozta súlyosító körülményként értékelni, hogy a vádlott a bűncselekményt a közeli hozzátartozója, az édesanyja sérelmére követte el.

A másodfokú bíróság az ügyészség jogi álláspontjával nem értett egyet. A Ptk. fenti rendelkezése folytán a szülőjével szemben egyedül a nagykorú gyermek tartozik tartási kötelezettséggel. Mivel e kötelezettség a vádlottat terhelte, a bűncselekményt - melynek alapja éppen a családi kapcsolat fennállása volt - másképp nem is követhette volna el. Ekként az édesanyjához fűződő közeli hozzátartozói viszonyt - amint arra a védelem hivatkozott - a vádlott terhére figyelembe venni a kétszeres értékelés tilalmába ütközik.

Ugyanakkor nyomatékos enyhítő körülményként kellett figyelembe venni a másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádlott idős korát; éppen a másodfokú eljárás alatt töltötte be 67. életévét, mellyel a rá vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatárt is elérte. Ekként az volt megállapítható, hogy igen hosszú időn keresztül törvénytisztelő életmódot folytatott, korábban a törvénnyel soha összeütközésbe nem került.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés mértéke eltúlzott. Az ítéletábra a Btk. 82.§ (1) bekezdésének és a (2) bekezdés b) pontjának alkalmazásával a szabadságvesztés és a mellékbüntetés mértékét is egyaránt 4 évre enyhítette, mert a vádlottjára figyelembe vehető enyhítő körülmények nagyobb száma és nyomatéka miatt a törvényben írt büntetési tételkeret legkisebb mértéke is túl szigorú lett volna. Az így kiszabott szabadságvesztés szükséges, de egyben elégséges jogkövetkezmény a Btk. 79.§-ában rögzített büntetési célok eléréséhez.

Az elsőfokú bíróság járulékos kérdésekben hozott döntése is mindenben megfelel a törvény rendelkezéseinek.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét a Be. 606.§ (1) bekezdése szerint megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a 605.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Kötelezte a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére a Be. 613.§ (1) bekezdése alapján.

Pécs, 2018. szeptember 25.

Dr. Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Hudvágner András s.k. előadó bíró,

Dr. Túri Tamás s.k. bíró

A Kaposvári Törvényszék 15.B.33/2018/6. számú ítélete a Pécsi Ítélőtábla Bf.III.21/2018/5. számú ítéletével a 2018. évi szeptember hó 25. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

. Tóth Sándor s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: